

Nieuwjaar 1 januari 2020

De ander tot zegen

Inleiding

We hebben afscheid genomen van 2019; vandaag legt God een nieuw jaar in onze handen, en nodigt ons uit om, met al wat we aan talenten en mogelijkheden ter beschikking hebben, en wijs geworden door de fouten die we gemaakt hebben, er iets mooiers van te maken. Dit allemaal tot eer van God, in dienst van allen met wie we ons verbonden weten, in dienst ook van moeder aarde, onze gezamenlijk huis. Wij gaan ervoor; moge het een rijk jaar worden.

Preek

Dat een nieuwe wereld komen mag, waar brood genoeg, en water stroomt voor allen. Een nieuwe wereld, Gods wereld, onze wereld omgekeerd, begon toen, met de geboorte van het kind in Betlehem. “Haastig gingen de herders”, hoorde u zojuist, “haastig gingen de herders naar Bethlehem en vonden Maria en Jozef, en het kind dat in de kribbe lag. En ze vertelden wat hun over dit kind was gezegd.”

Met die eerste zin van het evangelie, begint de nieuwe wereld: Herders werden gezien als het minste volkje, telden niet mee, er werd op hen neergekeken, ze hadden geen stem, werden niet gehoord. En toch, toch werden juist zij - niet de koningen, niet de hogepriesters, maar zij - als eersten door God genodigd om op kraamvisite te gaan bij dat kind. Maria begreep het, staat er in het evangelie; ze bewaarde deze woorden in haar hart en bleef erover nadenken; de herders begrepen het; het was feest voor hen.

Dát is goddelijk handelen; dát is de blijde boodschap, die Hij kwam brengen: onze wereld omgekeerd: feest voortaan voor kleine mensen, overal, omdat zij als eersten worden gezien, gehoord en genodigd; feest voortaan voor hen die in onze wereld niet worden gehoord, niet worden gezien, geen stem hebben.

Maria bleef erover nadenken; zij begreep het; en ze neuriede weer dat prachtige lied ‘Magnificat’: ‘machtigen haalt Hij van hun troon,

eenvoudigen brengt Hij tot aanzien; arme mensen schenkt Hij overvloed, maar rijke mensen gaan heen met lege handen.'

Dat is wat ook wij als gemeenschap willen proberen te doen: daar samen over nadenken, het pogen te begrijpen, dat goddelijk handelen: zoals Hij, kleinen zien als eersten, horen als eersten, nodigen als eersten; en daar vreugde aan beleven, er samen aan werken, ieder naar vermogen, ervaren dat daarmee de nieuwe wereld dichterbij komt, waar we allemaal zo intens naar verlangen.

Ik herhaal hier nog eens wat de architect van deze kerk, Laurens Bisscheroux, in zijn hoofd had, toen hij deze kerk bouwde; hij noemde dit gebouw 'de kamer van Gabriël'; er zou volgens hem een totaal nieuwe kerk geboren moeten worden; daarom noemde hij het pad rond de kerk de moederschoot. Daarbinnen - dus binnen deze muren op de plek waar wij zitten - ontstaat en groeit dat nieuwe leven, de kerk van de toekomst. Bij deze gedachte van de architect past een mooi poëtisch gedicht van Anton van Wilderode, waarin de engel Gabriël, de aanzegger van Maria's zwangerschap, aan het woord is. Het gedicht heeft drie strofen: 1. Maria zit in haar kamer in Nazareth, de engel is weg. 2. De engel vliegt terug naar de hemel en brengt verslag uit. 3. De hele kosmos, hemel en aarde, is roerloos: iets nieuws is begonnen; Maria schrijft beneden haar gedicht, het Magnificat.

Luister naar wat de engel zegt:

*"Maria zat in een hoek
van haar kleine kamer, wit en ontdaan
en verwonderd na mijn bezoek.*

*Ik vloog naar de nok van de hemel weer
en door niemand nagestaard;
ik knielde in het midden des hemels en zei:
Vader zij heeft aanvaard.*

*En heel de ruimte werd wit en stil
van roerloosheid en van licht,
want beneden begon Maria aan
de strofen van haar gedicht."*

Dat is het wat ik vandaag op deze eerste dag van het nieuwe jaar met u wilde delen. Amen.